

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Усвајањем овог Закона створиће се услови за ефикасно и правилно функционисање тржишта непокретности (пре свега посредовања у промету непокретности) и у великој мери извршити професионализација ове услуге, штитећи интересе привредних друштава која посредују у промету непокретности и физичких и правних лица који се могу јавити као купци непокретности. Законом се дефинишу услови под којима привредна друштва и предузетници могу обављати услугу чиме се утиче на повећање квалитета услуге уз обезбеђење надзора над радом ових учесника на тржишту и у значајној мери осигурава легалност новчаног тока. Истовремено, Закон омогућава траснпарентност рада свих учесника на тржишту и поспешује конкуренцију између пружалаца услуга, по параметру цене, услова, квалитета рада, а у корист свих потенцијалних купаца и продаваца.

1. Одређивање проблема који би закон требало да реши

Тржиште промета непокретности је једно од ретких у којима се обавља пружање услуге која захтева значајно ангажовање средстава, а чије је обављање до предлога овог Закона било у потпуности нерегулисано и остављало доста простора за различите шпекулативне радње на штету купаца непокретности, при чему није била регулисана обавеза професионалног оспособљавања лица која обављају послове посредовања у промету непокретности, регистравање посредника (привредних субјеката који пружају услуге посредовања), закључивање писаног уговора о посредовању, нити потенцијална одговорност за штету проузроковану купцима, тј. корисницима услуга. Високо тржишно учешће нелегалних посредника из тзв. сиве зоне економије, који не само да представљају нелојалну конкуренцију која угрожава пословање и опстанак правних субјеката који легално послују и плаћају порез, већ проузрокују велику материјалну штету грађанима Републике Србије и висок степен правне несигурности у области која је економски веома значајна (а за грађане често и од егзистенцијалног значаја).

2. Циљеви који се постижу доношењем закона:

Предложеним Законом се уводи ред у обављању послова посредовања у промету непокретности према европским стандардима што доприноси развоју тржишта непокретности у Републици Србији; подиже квалитет услуге за кориснике – купце и продавце непокретности, који могу бити физичка и правна лица; јача конкурентност привредних субјеката у овом сектору пословних услуга чиме се пословни амбијент у Републици Србији уједначава са оним у ЕУ, што српско тржиште непокретности чини атрактивнијим за страна улагања. Закон предвиђа да заинтересоване стране без ограничења могу посредством интернета вршити увид у Регистар посредника чиме се пружа подршка легалном пословању и у значајној мери онемогућава сива економија. Поред тога, Закон јача и професионално обављање

пословне услуге посредовања у промету непокретности. Имплементацијом Закона биће ојачана укупна правна сигурност у Републици Србији.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

Изradi Нацрта закона претходила је опсежна анализа да ли је неопходно доносити закон који би ближе уредио ову област. Имајући у виду да би задржавањем status quo бројна питања остала нерешена, као и да у протеклом периоду субјекти који се баве овом облашћу нису били у могућности да саморегулацијом уреде ову област, сматрало се да је доношење закона једина могућност да се предметна област регулише.

4. Зашто је доношење закона најбоље решење?

Законом је у најширој мери омогућено регулисање предметне области, уз поштовање свих уставних начела и заштите права и интереса свих заинтересованих страна.

5. На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Предложена решења имаће утицаја на све грађане и привредна друштва када се појављују као продавци, купци, закупци или закуподавци пословног, стамбеног или другог простора односно као корисници услуга посредовања у промету непокретности на територији Србије. Истовремено, утицаће у значајној мери и на сигурност банкарског тржишта смањењем инхерентног ризика у промету непокретности и одговорности за функционисање истог од стране специјализованих учесника на тржишту и лица која за обављање послова посредовања поседују одговарајућа стручна знања.

6. Које трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Предложена решења изазваће трошкове предузетницима, малим и средњим предузећима, у виду трошкова плаћања премије осигурања за уговор о осигурању који представља услов за упис у Регистар посредника. Поред тога, предвиђено је и да физичка лица плаћају накнаду за полагање стручног испита, а износ ове накнаде биће одређен подзаконским актом.

7. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Закон ни у каквом смислу не ограничава економске слободе предузетника који желе да се баве посредовањем у промету непокретности, јер они могу под јасним условима, једнаким за све, без препрека да отпочну пословање. Регулисањем области посредовања у промету непокретности повећана је правна сигурност свих учесника на тржишту, а тиме ова област постаје атрактивнија за инвестиције, долазак нових привредних субјеката на тржиште што повољно делује на квалитет услуге за кориснике

и резултира развојем тржишта уз већу конкуренцију. Нису занемарљиви ни позитивни ефекти на банкарско-финансијско тржиште и грађевинску активности у земљи.

8. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

У поступку усаглашавања припремљеног текста Нацрта закона о посредовању у промету и закупу непокретности, Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација спровело је Јавну расправу о предметном Нацрту, на основу Програма јавне расправе који је одредио Одбор за привреду и финансије. Јавна расправа отпочела је 18. марта 2013. године постављањем Нацрта закона на интернет страници Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација www.mtt.gov.rs, а поред тога послат је и позив слањем циркуларне електронске поште заинтересованим лицима да доставе своје примедбе, предлоге и сугестије. Позив је послат: чланицама Кластера некретнине, Привредној комори Србије, Привредној комори Београда, регионалним привредним коморама, Америчкој привредној комори, Савету страних инвеститора (FIC), Члановима Социо – економског савета, НБС – Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга, појединим трговцима, као и евидентираним удружењима за заштиту потрошача. На захтев заинтересованих лица јавна расправа је продужена до 13. маја 2013. године. Одржана су и два округла стола први у организацији Министарства и Привредне коморе Србије, а други у организацији Привредне коморе Београда.

Коментаре су упутили представници привредних субјеката који обављају делатност посредовања у промету и закупу непокретности, представници Кластера некретнине, представници привредних комора, представници појединих трговаца, као и представници других заинтересованих институција и органа. Све примедбе су узете у обзир, а део примедби и сугестија имплементиран је у коначни Нацрт Закона.

9. Које ће мере током примене закона бити спроведене да би се остварили разлози доношења закона?

Мере које ће бити спроведене током примене Закона односе се на упис посредника у регистар, постављање регистра посредника на интернет страницу министарства, спровођење стручног испита за обављање послова посредовања, вођење евиденције лица која су положила стручни испит, а надзор над применом спроводиће Тржишна инспекција.

Нацрт Закона предвиђа и доношење следећих подзаконских акта:

- 1) Правилник којим се уређује облик, садржај и начин вођења, образац захтева за упис, као и образац извода из Регистра посредника;
- 2) Правилник којим се утврђује начин спровођења полагања стручног испита, висину накнаде трошкова стручног испита, износ накнаде за рад чланова комисије, као и садржај и облик потврде о положеном стручном испиту;
- 3) Правилник којим се утврђује садржина, облик и начин вођења евиденције лица која су положила стручни испит;

- 4) Правилник којим се утврђују минимални технички услови за обављање делатности посредовања;
- 5) Правилник којим се одређује облик, садржај, начин вођења и рок чувања евиденције о посредовању.